

CHSOK

9/91
24 SEP 1991

5/10 9K/B

SØVÆRNS-ORIENTERING

21. ÅRGANG

Udgivet af:
**SØVÆRNETS OPERATIVE
KOMMANDO**

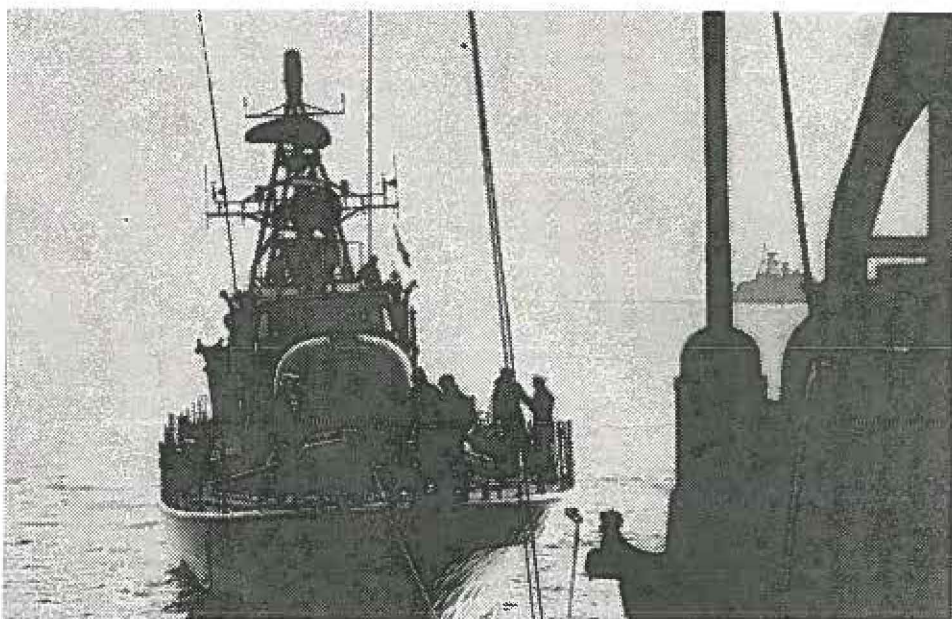
INDHOLD:

- 1. *Mobiliseringsøvelse i WILM-kl.*
.....
- 2. *OLFERT FISCHER på Holmen.*
.....
- 3. *Første danske flådebesøg i Kuwait.*
.....
- 4. *Nordisk Kadetstævne 1991.*
.....
- 5. *Status for personeltilpasning.*
.....
- 6. *Holmens tandbehandling skæres
rødt.*
.....
- 7. *Fru Jerichow i 40 år.*
.....
- 8. *40 års jubilarer "GALORE".*
.....
- 9. *Pensionisttræf på Holmen.*
.....
- 10. *Hædersbevisning til mekaniker.*
.....
- 11. *Danmarks ældste "ministrygere"
50 År.*
.....
- 12. *Orkanerne på Østgrønland.*
.....

Billede: Festugens åbning.

MOBILISERINGSØVELSE "CALLEX 91"

Øvelse CALLEX 91 havde til formål at øve mønstring af to besætninger til torpedobådene HUITFELDT og HAMMER, således at disse to torpedobåde kunne tage del i Torpedobådseskadrens krigsopgaver.

HUITFELDT og HAMMER

Foto: Søværnet

Med dette mål for øje mønstrede den 9. august 1991 torpedobådernes befalingsmænd og O-rumsbesætninger for at modtage udrustning og undervisning i betjening af nyt materiel samt påbegynde genopfriskning af gamle færdigheder. Torpedobådene af WILLEMOES-klassen har i løbet af deres levetid fra 1976 gennemgået mange modifikationer, således at bådene i dag fremstår som fuldt moderne enheder. Dette betyder, at der må stilles særlige krav til mobiliseringsuddannelsen. Den overvejende del af besætningerne er beskæftiget uden for søværnet, og vi må derfor fokusere meget på nye systemer.

Resten af mobiliseringsbesætningen mødte mandag den 12 august ved Søværnets Grundskole i Auderød, hvorefter vi alle gennemførte en dags genopfriskningskursus i primært sikkerhedsrelaterede emner som f.eks. redningsmidler og brandbekæmpelse. Sent om aftenen var vi tilbage om bord, hvor vi tirsdag fortsatte træningen og sent om eftermiddagen var klar til at sejle på havet.

Torpedobådene forlagde til Hundested, hvorfra besætningerne onsdag igen tog til Søværnets Grundskole for at gennemføre håndvåbenskydninger. Vel tilbage om bord meldte vi torpedobådene klar til operativ træning.

De følgende dage gennemførtes torpedoskydninger og artilleriskydninger med udmærket resultat, ligesom torpedobådene deltog i operative øvelser med STANAVFORLANT sammen med resten af torpedobådseskadren.

Week-enden blev tilbragt i Haderslev, hvor HAMMER er adopteret. Haderslev by, Slesvigske Fodregiment og Haderslev Marineforening stod for et særdeles vellykket arrangement. For mange af os var det et meget behageligt gensyn med gamle venner og bekendte fra tidligere besøg.

*HAMMER, HUITFELDT og NAVY LYNX 191 ved
ankomst til Haderslev.*

Foto: Pressefotograf Jørgen Kølle

De sidste to dage af mønstringen sejlede torpedobådene alene og gennemførte en række minelægningsøvelser og havariøvelser. Den sidste dag til søs med mønstringsbesætninger om bord besøgte Chefen for Søværnets operative Kommando bådene, for personligt at få et indtryk af de resultater vi havde opnået; et besøg som vi om bord i mønstringsenhederne satte stor pris på.

Hjemsendelse af den menige besætning foregik fra Holmen den 21 august 1991, hvor vi kunne konkludere, at alle havde levet op til målet for øvelse CALLEX 91.

(HAMR/HUIT)

OLFERT FISCHERs UOFFICIELLE BESØG I KUWAIT 14 - 16 AUGUST 1991

For første gang nogensinde aflagde et dansk orlogsskib uofficielt besøg i Kuwait den 14 - 16 august 1991.

Anledningen var den officielle genåbning af Kuwait bys havn "Ash Shuwaikn" den 14. august hvorfor den kuwaitiske regering havde inviteret skibe fra de nationer, som deltog i opretholdelsen af FNs embargo af Irak i Golfen.

Ud over OLFERT FISCHER og det norske støtteskib, ANDENES, deltog USS LASALLE, der er kommandoskib for de amerikanske flådestyrker i Golfen, USS GUARDIAN, HMAS DARWIN samt et forsyningskib fra De Forenede Arabiske Emirater og to missilbåde fra Kuwait, som var undsluppet ved okkupationen.

OLFERT FISCHER, Kuwait

Foto: Søværnet

OLFERT FISCHER ankom til "Ash Shuwaikn" klokken 13.00 efter 8 timers transit i minestrøgne ruter. Der var lagt op til et hektisk program på ankomstdagen. Klokken 17.30 - 18.15 foregik den officielle åbning af havnen, hvor blandt andet den kuwaitiske forsvarsminister talte. OLFERT FISCHER stillede ved denne lejlighed sammen med øvrige deltagende skibe et honnørkommando med fane bestående af en officer og tolv menige. De blev vidner til en spændende ceremoni. Ca. 200 gæster, herunder chefer og næstkommanderende fra deltagende skibe, overværede ceremonien siddende i et stort be-
duintelt. Der var ca. 35 graders varme og høj luftfugtighed, så alle svedte bravt. Efter diverse taler samt oplæsning fra koranen, alt sammen på arabisk, blev ceremonien afsluttet med en kort tale på engelsk. Alle skibe i havnen tudede i deres sirener.

Efter ceremonien var mange kuwaitere henne og takke vore paradedeltagere for OLFERT FISCHERs indsats under hele Golfkrisen. I det hele taget var der stor opmærksomhed omkring begivenheden i Kuwait, hvor også OLFERT FISCHERs deltagelse var blevet omtalt i kuwaitisk fjernsyn.

På grund af forholdene i Kuwait måtte besætningerne ikke forlade havneområdet. Der var derfor efter åbningsceremonien arrangeret fællesspisning i en lagerbygning, hvor de enkelte skibe deltog med nationale specialiteter. Den kuwaitiske flåde medbragte fire stegte geder, men også ANDENES og OLFERT FISCHERs specialiteter tiltrak stor opmærksomhed.

Torsdag den 15 august stillede den kuwaitiske flåde busser til rådighed for OLFERT FISCHER og ANDENES, og med en kuwaitisk officer som guide foretoges rundvisning formiddag og eftermiddag, så alle i besætningen fik mulighed for at se de store ødelæggelser.

Kuwait er nået langt med genopbygningen af landet, således er strøm og vandforsyning nu normal igen, men store problemområder skal fortsat løses, nemlig slukning af oliebrandene samt rydning af minefelter og fjernelse af diverse efterladte ammunitionsgenstande. Da irakerne forlod Kuwait by var alt kaos. Der var ligeledes "luremineret" overalt. Siden marts har minørhold fra mange nationer arbejdet med at rense området, men det er fortsat forbundet med livsfare at færdes uden for fast banet vej eller fortov. Alle huse langs stranden til Kuwait by bar fortsat præg af, at hele området havde været indrettet til antiinvasionsforsvar. Strandområderne i Kuwait by er stadig livsfarlige at betræde på grund af minefare. Udbrændte bygninger og ruiner er også farlige, med mindre de er rensede af minørhold.

Dagligt kommer især børn til skade, når de samler efterladt ammunition op, hvor sprængstof på grund af de klimatiske forhold nu er særdeles ustabil.

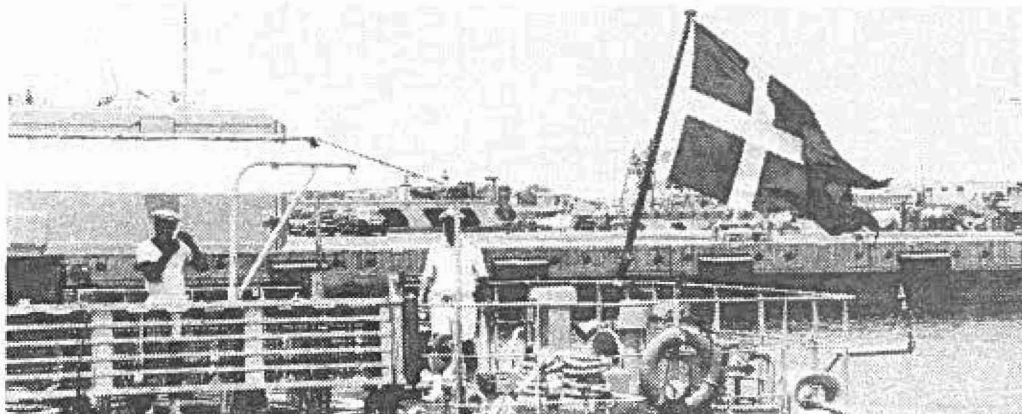
Besætningen fik også lejlighed til at se oliebrandene på nært hold. Brandene tæt ved Kuwait by er nu slukket, men ude ved lufthavnsområdet lå fortsat små oliesøer i sandet, der havde en gråsort farve på grund af forurening af olie. Alt i alt gik det i august stærkt med at slukke oliebrande. Men ved visse vindretninger dækkes byen fortsat af røgskyer fra brandene, hvilket OLFERT FISCHER oplevede ved afgang fra Kuwait fredag den 16 august, hvor der var totalt overskyet med en sigt på få tusinde meter.

Ud over udflugter havde OLFERT FISCHER også kontakt med hele det danske FN-kontingent på 32 mand i Kuwait. De var glade for at møde et dansk orlogsskib - ikke mindst et dansk køkken. Det danske FN-kontingent i Kuwait har været aktivt siden marts og gav besætningen et godt indblik i de lokale forhold og de barske vilkår, som de selv har levet under.

Torsdag aften var OLFERT FISCHER vært ved en reception organiseret af den danske ambassade i Kuwait. Af de 43 gæster var en del fra den danske koloni og det danske FN kontingent. Herudover deltog også medlemmer af nogle af de mest indflydelsesrige familier i Kuwait. De udtrykte på den måde

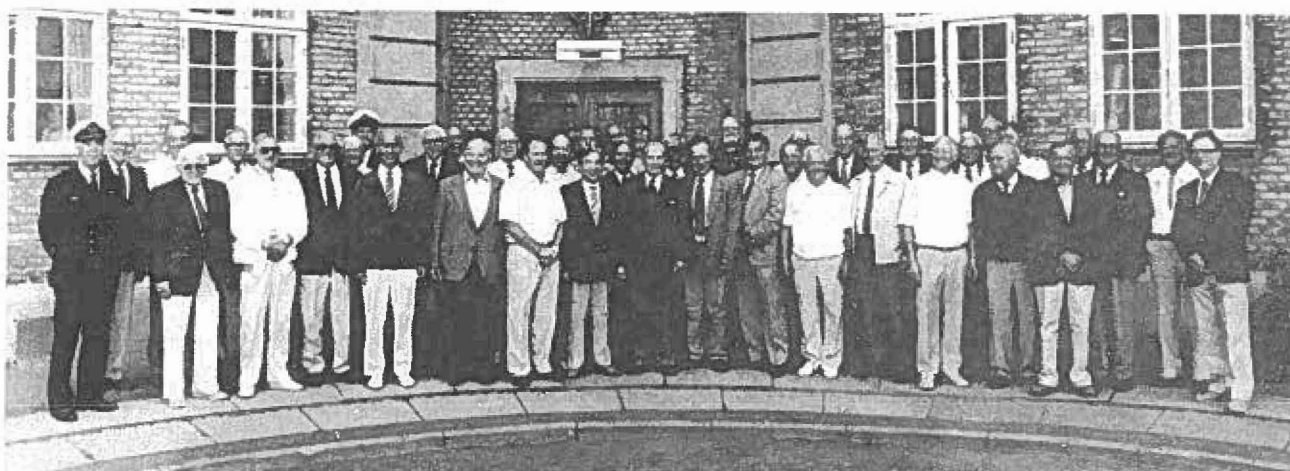
deres taknemmelighed for dansk indsats i Golfkrisen.

Korvetten vakte stor opsigt blandt kuwaitiske søofficerer, der så skibstypen som meget velegnet for kuwaitiske forhold. Der blev givet udtryk for ønske om et nærmere samarbejde med den danske flåde i forbindelse med genopbygning af egen flåde.

Efter et iøvrigt vellykket besøg afgik OLFERT FISCHER fredag den 16 august klokken 10.00 fra Kuwait by med kurs mod Jebel Ali i De Forenede Arabiske Emirater for at begynde forberedelserne til forlægningen hjem til Danmark. Med besøget i Kuwait har OLFERT FISCHER på symbolsk og værdig vis afsluttet godt og vel 10 måneders samlet tjeneste i Golfen.

(OLF1)

PENSIONISTTRÆF PÅ HOLMEN

Den 29 august 1991 samledes, traditionen tro, 45 pensionister fra den tidligere B-officerslinie, til træf på Holmen.

Alle var samlet ved 9-tiden på marinekasernen i "cafeterieafsnit syd", hvor man fik morgenkaffe og en lille èn.

Der var arrangeret rundvisning om bord i søværnets nyeste enhed - inspektionsskibet TRITON.

Jeg tør godt sige, at vi var dybt imponeret over de forhold, der nu gives besætningerne. Som en af pensionisterne sagde: "Der er langt fra hængekøje på banjer til 2 mands lukaf!" Eller som en anden udtrykte det: "Det er noget andet, end dengang jeg sejlede med ISLANDS FALK!"

Vi ønsker flåden til lykke med disse moderne enheder og ønsker alt godt for deres besætninger.

Efter besøget i TRITON var der frokost i Cafeteria syd. Her var inviteret Chefen for Flådestationen, der efter at labskovsen var faldet på plads i maven sammen med øllet og snapsen, gav en status vedrørende udflytningen fra Holmen.

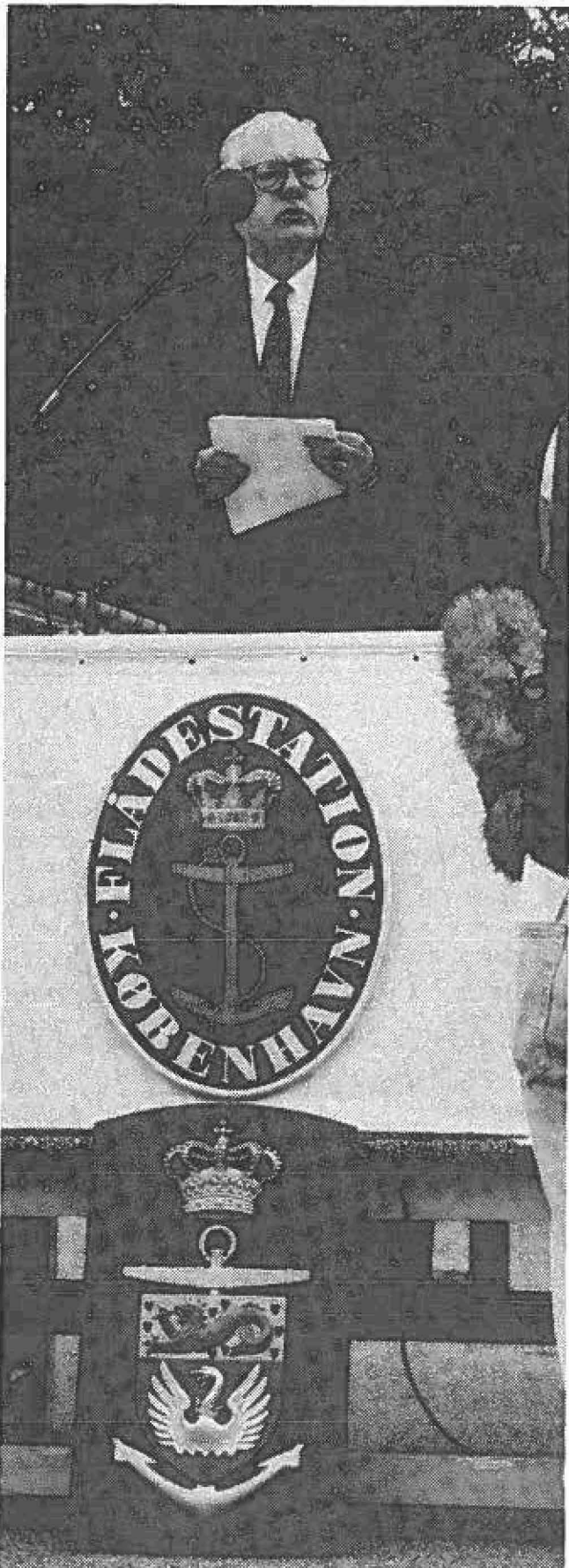
Ak ja, en epoke synes på vej til sin endelige afslutning. Mere end 300 års virke på dette smukke område synes forbi. Vi, der har tilbragt det meste af vores liv her, kan kun begræde denne tendens.

(pensionist)

SVN ORT 9/91

OLFERT FISCHER HJEMME PÅ HOLMEN

Korvetten OLFERT FISCHER fik en modtagelse ved hjemkomsten fra tjeneste i Den persiske Golf, der ikke er set mage til i mange år. Således gik statsministeren og udenrigsministeren om bord på Holmen straks ved ankomst og sluttede sig til forsvarsminister Knud Enggaard, som var blevet sat om bord ved passage af Helsingør. Forsvarsministeren holdt følgende tale ved paraden på

Holmen den 15. september 1991:
"Det er med stolthed og glæde jeg ønsker jer velkommen hjem og siger jer tak for et veludført stykke arbejde. I har ligesom de tidligere besætninger på OLFERT FISCHER høstet megen anerkendelse både herhjemme og i udlandet for professionalisme og dygtighed under opholdet i den Persiske Golf. Den 31. august 1990 vedtog folketinget at sende korvetten til Mellemøsten for at deltage i FN's økonomiske sanktioner overfor Irak. Dette betød starten på en hektisk periode for søværnet og for besætningen. Den nødvendige klargøring blev overstået på noget nær rekordtid, og OLFERT FISCHER var allerede den 3. oktober 1990 på plads i sin basehavn i De Forenede Arabiske Emirater. Folketingsbeslutningen var en milepæl. Vel er vi vant til at sejle under barske forhold i Nordatlanten. For søværnet var det dog første gang i meget lang tid, at et dansk orlogsskib skulle operere øst for Suez, ligesom det var føreste gang søværnet deltog i en FN-mission.

Klimaet har været belastende, og forholdene fremmedartede. Jeg tror, at det gode resultat, man opnåede, skyldtes søværnets høje professionelle stude sammen med den vilje og begejstring, som alle lagde for dagen.

Jeg havde selv oplevelsen af at besøge korvetten i januar i hårdt vejr, og det var en glæde selv at se, hvor godt det hele fungerede. De mange enheder fra mange forskellige lande opnåede et forbilledligt samarbejde og løste opgaven på glimrende vis. I denne sammenhæng fortjener ikke mindst det norske kystvagtskib ANDENES megen ros for sin vigtige rolle som en del af den dansk-norske styrke.

Nuværende og tidligere besætningsmedlemmer på OLFERT FISCHER: I er symbolet på, at det danske søværn evner at deltage i, og gennemføre en vanskelig og krævende opgave under FN. Udsendelsen af OLFERT FISCHER er en milepæl for dansk forsvar, og I har været de bedste ambassadører, forsvaret kunne ønske sig. Vi er stolte af jer. Endnu en gang velkommen hjem.

Jeg vil som afslutning bede alle tilstedeværende udbringe et trefoldigt leve for det danske forsvar.

Forsvaret leve!"

I næste nr. af SVN ORT vil en nærmere beskrivelse af hjemkomsten og den sidste del af togtet blive bragt.

(RED)

STATUS FOR PERSONELTILPASNING

Tilpasningen af søværnets stampersonelstyrke til tillægsaftalens ramme fortsætter, og følgende kan oplyses om status pr. ultimo AUG 1991. Antallet af tjenstgørende stampersonel var pr. 1 AUG 1991 3220 M/K, medens rammen for 1992 er 3031 M/K som gennemsnitligt antal. Tallene omfatter befalingsmænd, menige, mekanikere og kadetkorpset. Søværnets operative Kommando har herudover på nuværende tidspunkt optaget 50 hjemsendelser for resten af 1991 i personelbefalingerne, ligesom den restriktive ansættelsespolitik fortsætter indtil videre.

Der arbejdes nu intenst med at forsætte elektronikmekanikere til tilsvarende, ledige stillinger i hæren, ligesom stampersonel, bl.a. af specialerne maskin og elektronik, søges overført til ledige, civile stillinger ved Orlogsværftets specialværksteder og flådestationernes tekniske afdelinger.

Personelmanglen i visse specialer vil blive søgt dækket ind ved omskolinger af personel fra specialer, hvor der er overskud. Således påregnes oprettet omskolingshold i OKT 1991 for personel til specialerne militærpoliti, kommunikation og kampinformation, til dels som pilotprojekt for den nye o-konstabeluddannelse. I JAN 1992 oprettes et omskolingshold for elektronikmekanikere med henblik på tjeneste som elektromekanikere. Det er hensigten, at det omskolede personel så hurtigt som muligt skal komme til at forrette tjeneste i de nye specialer. Efter omskolingen kan personel, der hidtil har besat stillinger, der kræver svendebrev, komme til midlertidigt at besætte stillinger, der ikke kræver et sådant.

Søværnets operative Kommando er opmærksom på at de forskellige tiltag i det mindste på kortere sigt, kan have ubehagelige konsekvenser for såvel personellet som tjenestestederne, men finder, at den overordnede målsætning om gennemførelse af tilpasningerne uden afskedigelser er i alles interesse. Ud fra denne målsætning er gennemførelsen af tilpasningerne indtil nu forløbet tilfredsstillende.

(SOK)

REDUCERET TANDBEHANDLINGSKAPACITET PÅ FLÅDESTATION KØBENHAVN

Inden for de begrænsninger, som er afstukket i gældende bestemmelser (for tiden FKOBST FKOLG 940-1, MAJ 1991 = FSUBST-2, JAN 1991), har tandklinikkerne på Holmen og Margretheholm i mange år kunnet yde tandbehandling til det militære personel i søværnet, som har søgt klinikkerne. I de senere år har behandlingskapaciteten ved tandklinikkerne i flere perioder været utilstrækkelig, og det har været nødvendigt at prioritere behandlingsadgangen for forskellige personelgrupper i henhold til ovennævnte bestemmelse.

For søværnet gælder følgende prioritering for det faste personel ved permanent eller midlertidig utilstrækkelig behandlingskapacitet:

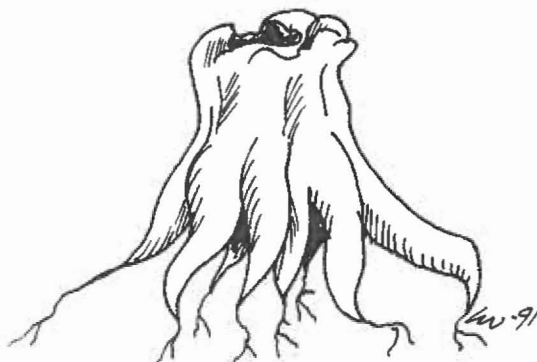
1. prioritet: Dykkerpersonel (herunder personel til tjeneste ved frømandskorpset), undervandsbådspersonel samt personel til tjeneste ved slædepatruljen SIRIUS og Station Nord.
2. prioritet: Besætninger i inspektionsskibe og -kuttere.
3. prioritet: Sejlene personel i øvrigt.
4. prioritet: Personel til tjeneste ved landtjenestesteder.

Fra 1 OKT 1991 forringes tandbehandlingskapaciteten på Holmen yderligere og mærkbart, idet antallet af tjenstgørende reservetandlæger reduceres fra tre til to samtidig med, at overtandlægen skifter tjenestested fra Holmen til Forsvarets Sanitetsskole. Tandklinikken på Margretheholm vil blive lukket.

Det medfører, at der kun kan forventes at blive kapacitet til behandling af patientkategorier med højeste prioritet, det vil sige personel, som midlertidig er frataget deres sygesikringsbevis (værnepligtige og marineelever under første del af tjenesten) samt fast personel med ovennævnte 1. prioritet. Endvidere vil undersøgelser af personel udstukket til tjeneste i Golfen fortsat have højeste prioritet.

Bortset fra akut nødbehandling vil andet fast personel således være henvist til at søge civil tandlæge for egen regning. I den forbindelse gøres opmærksom på, at alt militært personel har adgang til vederlagsfri tandbehandling ved forsvarets tandklinikker i det omfang, der er kapacitet, men at intet fast militært personel har krav på fri tandbehandling.

Tandklinikken på Flådestation København vil fortsat søge behandlingskapaciteten udnyttet bedst muligt ved også at behandle patienter, der er i stand til at møde med kort varsel - på andres afbud eller udeblivelser. Det faste personel må imidlertid advares mod at have tiltro til, at sådanne sporadiske behandlinger kan dække deres behandlingsbehov. I de senere år har en del fast personel med stort behandlingsbehov således fået forringet deres tandstatus, fordi de har tøvet med at søge civil tandlæge.

NORDISK KADETSTÆVNE 1991

"Formålet med kadetstævnet er, at kadetterne under kammeratlige og enkle former årligt, hver sommer skal lære hinanden at kende både som mennesker og som stridsmænd og blive bekendt med hinandens marinere tænke måde og traditioner". Med disse ord åbnede chefen for den svenske Marinens Officershøgskole torsdag den 1 august Nordisk Kadetstævne 1991. Nordisk Kadetstævne har været afholdt siden 1948 på initiativ af de nordiske søofficersskolechefer.

I år afholdtes stævnet i Karlskrona, som samtidig kunne fejre 40 året for den første afholdelse af Nordisk Kadetstævne i byen.

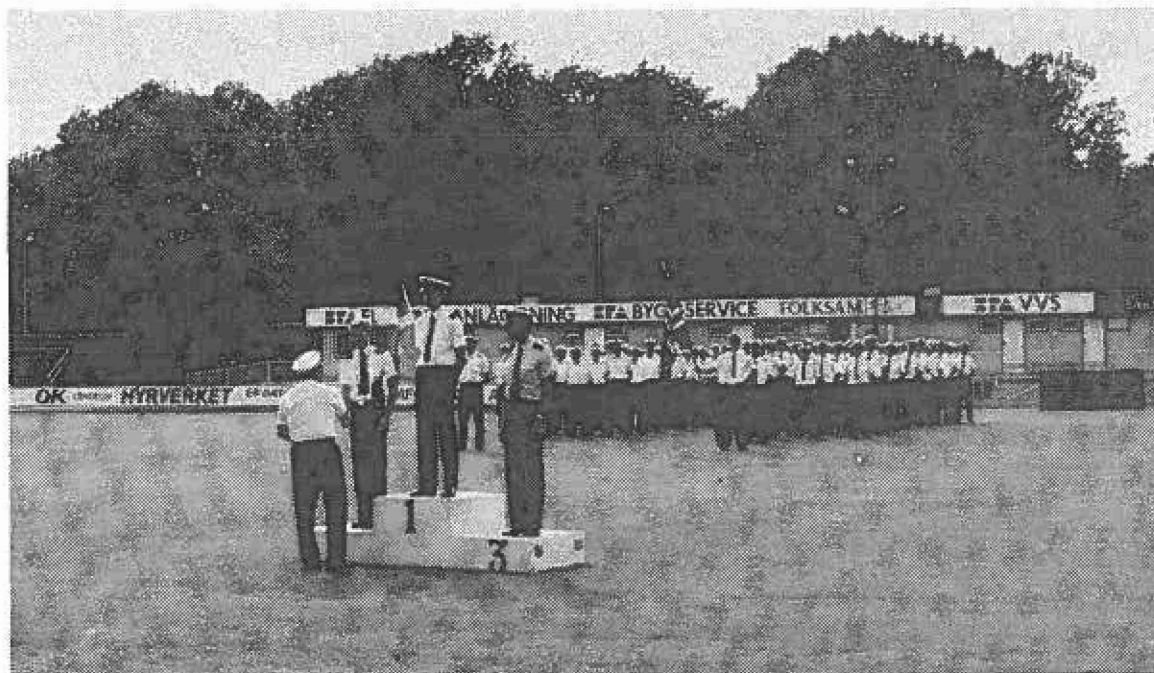
Fra den officielle åbning i Karlskrona.

Foto: Søværnet

Som følge af manglen på et egentligt skoleskib måtte en del af de danske kadetter i år transporteres til værtsbyen med bus og indkvarteres hos "14. Bataljon af Trolle". Minelæggeren SJÆLLAND udgjorde imidlertid en værdig erstatning for skoleskibet MØEN, idet SJÆLLAND sammen med SVANEN, THYRA, SKB 1 og SKB 2 dannede den sejlene danske repræsentation. De norske enheder var HNS HORTEN, HNS HESSA, og HNS VIGRA, de finske FNS POHJANMAA, FNS RUISSALO, FNS RAISIO og FNS RÖYTTÄ. Endelig var værtsnationen repræsenteret af HSS CARLSCRONA, HSS FALKEN, HSS GLADAN, DC 121, HSS TJURKÖ og HSS ORNÖ. Disse skibe dannede centret, hvorfra al aktivitet udgik.

Under Nordisk Kadetstævne dystes i 6 dicipliner: Volleyball, svømning, terrænløb, sejlads, skydning og atletik. Atletik er igen opdelt i længdespring, højdespring, spydkast, kuglestød, 100 m løb, 1500 m løb og 100-, 200-, 300- og 400 m stafet. Følgende resultater blev opnået:

	volley- ball	svøm- ning	terræn- løb	sejlads	skydning	atletik	ialt	nr.
Norge :	1	2	2	3	1	1	10	1
Sverige:	3	1	1	1	3	2	11	2
Danmark:	4	3	3	2	2	4	18	3
Finland:	2	4	4	4	4	3	21	4

Dansk sølvmedalje i terrænløb overrækkes.

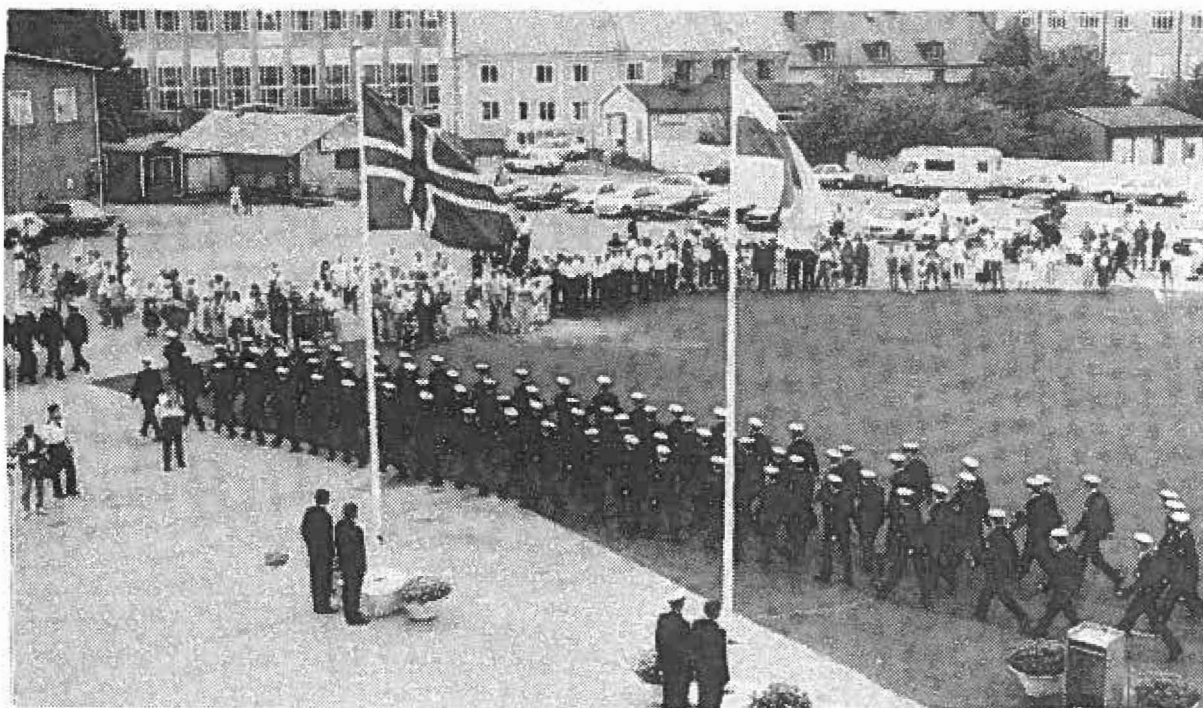
Foto: Søværnet

Norge vandt dermed sammenlagt i Nordisk Kadetstævne 1991.

Hos de danske kadetter kunne der noteres fremgang hos de fleste. Specielt skal følgende individuelle resultater fremhæves: En førsteplads i sejlads, første- og andenplads i 100 m løb, andenplads i terrænløb samt førsteplads i præcisionsskydning.

Hvor det danske kadetkorps i år ikke kunne vinde den idrætslige del af stævnet, gik det bedre i den sociale del. De danske kadetter deltog i de officielle arrangementer, såsom "BarBQ-partiet" torsdag aften, cocktail parties på skibene og til byens banket. Ved de uofficielle arrangementer holdt de danske kadetter traditionerne i hævd - bl.a. afholdt den danske kadetforening en fornøjelig og vellykket kadetaften om bord på SJÆLLAND.

Søndag var der kirkeparade med march gennem byen op til Admiralitetskirken, hvor gudstjenesten fandt sted. Det lokale hjemmeværns tambourkorps spillede under marchen og i kirken. Efter gudstjenesten marcherede kadetter og musikere tilbage til skibene og afsluttede dermed Nordisk Kadetstævne 1991.

Kadetterne forlader pladsen.

Foto: Søværnet

De danske kadetter forlod Karlskrona med erindringen om et perfekt arrangement i strålende vejr og et yderst vellykket møde, både med befolkningen i Karlskrona og med de øvrige nordiske kadetter. Når Molde i Norge tager imod Nordisk Kadetstævne næste år, vil en idrætslig revanche forhåbentlig blive mulig. "Når blot enhver vil gøre sit yderste".

(SOS)

SJÆLDEN HÆDERSBEVISNING TIL DANSK MEKANIKER

Ved en ceremoniel handling med efterfølgende reception i sergentmessen på Flådestation Frederikshavn blev mekaniker Carl Jørgen Andersen (Calle), Havnetjenesten, tildelt den tyske orden "EHRENKREUZ IN BRONZE" for god tjeneste på det maritime område i samarbejdet mellem Tyskland og Danmark.

(FLS FRH)

DEN GAMLE Ø-KLASSE MINESTRYGER, NU MHV 80-KLASSEN, FEJRER 50 ÅRS JUBILÆUM

Lørdag den 31 august 1991 oprandt dagen, da HVF 132 Horsens, sammen med seks andre flotiller havde valgt at fejre jubilæet for de smukke Ø-både.

Vejrguderne var helt på arrangørernes side, så allerede fra starten var der tegn på, at det ville blive en god dag - og det blev det - helt ud over al forventning!

Dagens program indledtes med "steam-past", hvor de seks fartøjer sejlede forbi det syvende, MHV 86, som lå ved Husodde-bøjen i Horsens Fjord med alle honoratiories om bord. Derefter gik man til kaj i Horsens, hvor alt personel stillede op til march igennem byen med Horsens Politiorkester i spidsen. Ved ankomsten til rådhuset afleveredes 23 personer, som skulle modtages af borgmesteren, tidligere medlem af Folketinget, Henning Jensen.

21 andre gæster skulle imens dyste i skydning på en salonbane. De resterende gæster returnerede til havnen, hvor marineforeningen var vært ved en "kop" øl.

Kl. 13.00 kom en af Flyvevåbnets redningshelikoptere og demonstrerede sin manøvreedygtighed. Ingen var efter det viste i tvivl om, at den er i stand til at klare de mest utrolige situationer.

Derefter var der åbent skib, og rigtig mange benyttede lejligheden til at kigge om bord. Nogle endda også til at få en sejltur, idet 3 af fartøjerne sejlede "turistsejlads".

Kl. 15.00 startede en konkurrence mellem fartøjerne, hvor det hovedsageligt drejede sig om at få nogen til at ryge i baljen, og jeg skal love for, at det kunne trække tilskuere.

Først var der slalomsejlads i jolle med motor, derefter dystløb hvor de kæmpende "riddere" blev roet ud på banen. Her blev flotillechefen fra Odense suveræn vinder, idet han klarede alle seks modstandere. Til sidst var der stafetløb, hvor det næstsidste moment var at passere havnebassinets på tre udspændte tove. Det siger næsten sig selv, at stemningen var høj under afviklingen, hvor der både blev hujet og klappet, når nogen måtte ud at bade! (Bide i græsset kan det jo ikke være).

Dagen blev afsluttet med en festmiddag for alle deltagere, hvor mange benyttede lejligheden til at sige nogle ord i dagens anledning. Nye ting kom for dagen, når nogle af gæsterne, tidlige chefer for skibene i deres tid i Søværnet, afslørede episoder fra fartøjernes "barndom".

Til minde om dagen fik Chefen for Hjemmeværnet samt alle de deltagende fartøjer udleveret en sølvplaque.

Næste morgen sejlede de seks fartøjer fra andre havne ud fulgt på vej af MHV 86. Det var en sensommermorgen med en spejlblank fjord, lidt tågedis, men bag det en blå himmel og solskin. Det var et smukt punktum for et vellykket jubilæum.

De, der gerne vil vide mere om de gamle MS-både af Ø-klassen og nu MHV 80-klassen, kan rekvirere jubilæumsskriftet, som er udarbejdet i anledning af jubilæet på baggrund af stof indsamlet af Marinehistorisk Arkiv suppleret med marinehjemmeværns stof.

Hæftet rekvireres ved fremsendelse af frankeret (4,75) A5 kuvert til:

Kirsten M. Therkelsen, Præstevænget 9, Glud, 8700 Horsens.

(HVF 132 Horsens.)

MARKANT 40 ÅRS JUBILÆUM VED SØVÆRNETS MATERIELKOMMANDO

Den 1 august 1991 kunne to medarbejdere ved publikationssektionen fejre henholdsvis 25 års- og 40 års jubilæum.

40 års jubilaren flankeret af afdelingschef, sektionschef, 25 års jubilaren og sektorchefen ved Søværnets Materielkommando. Foto: Søværnet

Publikationssektionen har, som det øvrige søværn, tradition for lange ansættelser. Assistent Ann-Mari Arnts 25 års jubilæum efter 4 års ansættelse ved Søartilleriet og 21 års ansættelse ved Søværnets NATO- og Kommandokassearkiv er således ikke usædvanligt.

Set med vore dages øjne må det imidlertid betegnes som usædvanligt, under skiftende organisationsforhold, at have forrettet 40 års tjeneste i forsvaret ved et og samme tjenestested.

Overassistent Ivy Evelyn Jerichow blev under pigenavnet, frk. Prüter, ansat som kontoraspirant ved Holmens Arkiv den 1 august 1951. Fast ansættelse som tjenestemandsansat kontorist, som det dengang hed, fandt sted 1 september 1953. Tjenestestedet var året forud flyttet til gamle "tyskerbaracker" på Kløvermarken under betegnelsen Søværnets NATO- og Kommandokassearkiv. Fru Jerichow fik i begyndelsen overdraget opgaven med tilrettelæggelse og fordeling af arbejdet med ajourføringen af skibenes kommandokasser, men i trit med omfanget af materiel og publikationer modtaget i forbindelse med NATO-alliancen, ændrede ansvarsområdet karakter, så udpegning til "Alternativ Kryptokustode for Danmark" fandt hurtigt sted.

Fru Jerichows effektivitet og hendes imødekommende, ligefremme facon over for alle anerkendes og værdsættes af alle grader i søværnet.

De over 70 fremmødte gratulanter til jubilæumsreceptionen var et markant bevis herfor.

Fru Jerichow varetager til dagligt tjenesten som gruppeleder for SNA's ekspeditionsgruppe, herunder ledelsen af Søværnets kurercentral, men spørgsmål om alt huset vedrørende stilles fortsat til hende, og de besvares som altid effektivt og med imødekommende venlighed.

(SNA)

40 ÅRS JUBILARER "GALORE"

Kadet-aspirantholdet, der mødte i søværnet i 1951, afholdt lørdag den 31 AUG 1991 40 års jubilæum på Holmen. Af det oprindelige hold på 120 aspiranter lykkedes det at sammenkalde 50, hvoraf 12 stadig er tjenstgørende.

Aspirantholdet, der boede i telte i Arresødalvejren havde daværende Søløjtnant, grev Flemming, som kompagnifører. Grev Flemming, der idag bor i England, kom hjem og deltog i jubilæet (forrest midt i billedet).

16 JUL 1991 kunne hele 3 af Søværnets operative Kommandos orlogskaptajner fejre 40 års jubilæum.

PITERAQ - ØSTGRØNLANDS FRYGTEDE ORKAN

Der er ikke mange steder i verden, hvor uvejret kan komme så overraskende som i Ammassalik-området. Det kan være vindstille i lange perioder, og pludselig kan det slå om til den lunefulde og frygtede orkan, der er speciel for Ammassalik-området: Piteraqa!

Kaptajn Søløjtnant Per Herholdt Jensen har boet et års tid i Ammassalik, 1982-83 og oplevede her flere af disse piteraqa'er, og det er der kommet en bog ud af.

I de store piteraqa'er kan vindstødene komme op i nærheden af de kraftigste, målte vindstyrker på kloden, og de er de voldsomste i hele Grønland. På grund af klimaet og fjeldlandskabets forrevne karakter er effekten frygtindgydende.

Forfatteren oplevede selv en piteraqa med vindstød på op til 140 knob, mere end dobbelt orkanstyrke. Inspektionsskibet HVIDBJØRNEN havde søgt havn efter længere tids inspektion i Danmarksstrædet og var nær aldrig kommet derfra den vinter. Skibet var tæt på at blive fanget i storisbæltet, der var presset hårdt sammen af piteraqa'en.

Fjorden nedenfor Ammassalik i vildt oprør, hvor vindstødene pisker bølgetoppene til vandstøv.

Alle tiders værste piteraḡ hærgede Ammassalik i februar 1970. Vindstødene var angiveligt oppe på 170-175 knob - eller det samme, som orkanen "Gilbert" var i Caribien i 1988. 21 huse blev ødelagt. Nogle endda så grundigt, at kun betonfundamenterne var tilbage.

Det er dog sjældent, at piteraḡ'erne udfolder sig med de helt formidable vindstyrker. Siden 1970 har der kun været tre med vindstyrker på 120-140 knob. Og så er det ikke så ofte, at det stormer. I gennemsnit har Ammassalik kun fem piteraḡ'er om året.

I bogen bringes også en række spændende øjenvidneskildringer fra de kraftigste piteraḡ'er, der væltede biler og fragtcontainere og flåede huse i stumper og stykker, mens familier reddede sig ned i kældre eller over til genboen.

Også andre steder i Grønland kan stormene komme op på store vindstyrker. På den sydlige del af vestkysten giver de såkaldte "sydost'er" ikke piteraḡ'erne meget efter. Ved Grønlands Kommandos hovedkvarter i Grønnedal stod vindmåleren således helt i bund ved 140 knob under et kraftigt "pust" i 1980.

Piteraḡ hvirvler sne op over fjeldene ved Ammassalik.

Fangere er nu og da blevet overrasket af piteraqa under udøvelsen af deres ofte farlige arbejde. Der berettes i den forbindelse om flere store eftersøgninger, som politiet i Ammassalik og fly og skibe fra forsvaret har udført.

I 1983 f.eks. deltog helikopteren fra inspektionsskibet FYLLA og en helikopter fra Grønlandsfly i en eftersøgning efter to savnede fangere og evakuerede deres familier fra en fjern fangstplads. Stadige piteraqa'er havde opbrudt havisen og forhindret fangst, så familierne var på hungersnødens rand.

I 1984 blev der indsat fly, helikoptere og skibe i større målestok, da fire både med ialt otte fangere forsvandt i storis og tæt tåge. Fra Grønlands Kommando deltog HVIDBJØRNEN med helikopter og et GULFSTREAM III-fly fra Søndre Strømfjord.

Livsvilkårene er ofte barske i det isolerede Østgrønland. Og når vinterhalvårets piteraqa'er udfolder sig, lukker samfundet nærmest ned. I et brev fra 1908 sammenfatter pastor Christian Rosing sine oplevelser af pite-

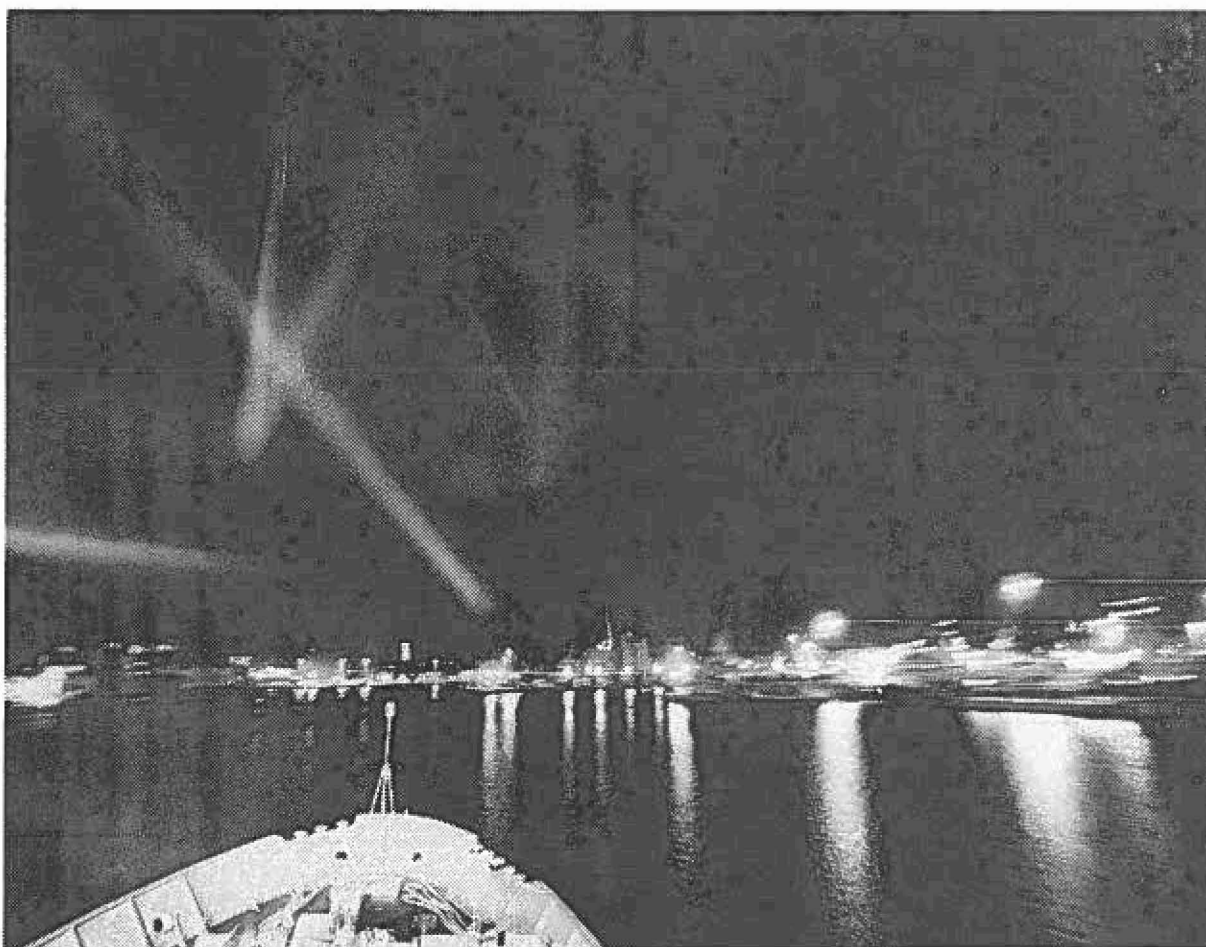
Helikopteren fra inspektionsskibet FYLLA får tanket op i bygden Isortoq under evakuering af nødstedte fangerfamilier, marts 1983.

raq kort og godt:

"I gør jer ikke begreb om de voldsomme orkaner, vi kan have her på østkysten..."

Alt i alt giver bogen en nyttig viden om et naturfænomen, som grønlandsfarere skal kende og være rede til at møde - uden varsel.

HVIDBJØRNENS isprojektører "åbner" Århus Festuge 1991. Foto: Fotograf Jens Diederichsen

Udgiver: Søværnets operative Kommando, postboks 483, 8100 Århus C. Tlf.
86123099. Telefax 86123011-6457.
Redaktion: Orlogskaptajn Sven Voxtorp. Ansvarshavende overfor presseloven:
Kommandør Poul Schriver.
Indholdet i SVN ORT kan frit citeres med angivelse af kilde.

Tryk: Søværnet

FLÅDEBESØG I DANSKE HAVNE

DATO	HAVN	NATIO- NALITET	TYPE	ENHEDER	BESØG	OFF.	STAM- PERS	IALT	CHEF
SEP 91									
19 - 31 DEC	Aalborg	Svensk	Isbryder (-stats)	YMER	Værft				
23-28	København	En- gelsk	Mineja- ger	IVESTON	Rutine			38	Lt. D.J. Lilley
27-30	Svendborg	Svensk	Skole- skib	FALKEN GLADAN	Rutine	17 + 49	13	79	KK Sten Gattberg
OKT 91									
09-10	Frederiksværk Hundested Nykøbing S	Tyske	Torpe- dobåde depot- skib (MAIN)	HAAHER STORCH PELIKAN ELSTER ALK DOMMEL	Rutine	8 8 8	52 52 52	60 60 60	KK Erb i Main
11-12	Frederikshavn	Norsk	Støtte- skib	ANDENES	Rutine				
13- 20 NOV	Esbjerg	En- gelsk	Undersø- gelses- skib	CIROLANA	Rutine				
25-27	Hirtshals	Norsk	Kystbe- vogtnings- skib	LAFJORD	Rutine	2	14	16	Tor-Inge Miljeteig
NOV 91									
30	Aalborg	en- gelsk	Mine- stryger	BLACK- WATER	Rutine			30	Lt.Cdr. D.M. Mc. G. Wilson
DEC 91									
04-09	København	en- gelsk	Off-shore patrol vessel	SHELTLAN	Rutine			39	Lt.Cdr. J.E.I. Jolly
07-11	Esbjerg	en- gelsk	Mine- stryger	LEDBURY	Rutine			45	Lt.Cdr. F.L. Smyth